

CALEA MĂNTUIRII

Săptămânal editat de Centrul de Studii Teologice-Istorice și de Prognoză Pastoral-Misionară al Facultății de Teologie Ortodoxă Arad.
Redactor fondator (1935): Preot Ilarion V. Felea. Apare cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Timotei, Arhiepiscopul Aradului

EDITORIAL

Sfântul Paisie Aghioritul, despre boală, demonism și exorcisme

Într-un interviu acordat pentru postul de radio al Bisericii Greciei - disponibil în transcriere pe site-ul pemptousia.ro -, cunoscutul teolog francez Jean-Claude Larchet vorbea despre boli și despre dificultatea găsirii cauzelor acestora: „Cred că un lucru important în abordarea bolilor este ascuțimea minții. Marii Părinți duhovnicești, Bătrânii [cu autoritatea unui Gheronda] au această ascuțime, după cum i-am cunoscut citindu-le viața, sunt capabili să pună îndată un diagnostic al bolii, când se apropie cineva de ei. Părintele Porfirie, de pildă, era capabil să spună «aveți această boală» sau «cauza este trupească, mintală, spirituală», etc. Sigur, problema este că în zilele noastre nu sunt mulți Părinți care să aibă o asemenea ascuțime a minții [harisma străvederii] și să ne vorbească astfel”. Fiind un așezământ al terapiei, al vindecării sufletești, în primul rând, dar și trupești, Biserica are nevoie de acest discernământ al Părinților, prin care să vadă dincolo de manifestările unei maladii rădăcinile ei fizice, psihice sau spirituale. Așa după cum știința medicală nu administrează unui bolnav toate medicamentele din farmacie, în speranța că vreunul s-ar potrivi bolii respective, sau nu prescrie același tratament pentru orice boală, tot așa și leacurile duhovnicești trebuie să fie potrivite stării fiecărui om ce caută vindecarea în Biserică. Nu putem citi toate rugăciunile din Molitfelnic la căpătâiul unui bolnav, după cum nu se pot citi exorcismele pentru orice boală. E nevoie de clarviziune, de capacitatea de a distinge între o situație și alta.

Boala psihică și posesiunea demonică sunt realități diferite care pot să se manifeste într-un mod asemănător. De aceea apare uneori o confundare a celor două stări, care face ca măsurile luate pentru a-i ajuta pe cei ce suferă astfel să nu fie cele potrivite. Prin urmare, înainte de a face ceva în această privință este necesară cercetarea cauzei și a naturii suferinței. Experiența și înțelepciunea sfinților ne este aici de cel mai mare folos. Întrebat despre cum se poate deosebi un posedat de un bolnav psihic, Sfântul

Cuvios Paisie Aghioritul a răspuns: „Orice doctor care frecventează Biserica poate să facă aceasta. Oamenii posedați, atunci când se apropie de obiecte sfințite, se zguduie. De aici este limpede că au un demon. Dacă le dai puțină apă sfințită sau faci asupra lor semnul crucii cu sfinte moaște ei reacționează, pentru că demonii se chircesc în lăuntru lor. Dacă, pe de altă parte, ei suferă de o boală mintală, nu reacționează în niciun fel. Chiar dacă porți o cruce și te apropii de unul din prima categorie, acesta este deranjat și devine nervos. (...) Unii psihiatri consideră că posedații sunt bolnavi mintal. Unii preoți, pe de altă parte, îi văd pe bolnavii mintal ca pe niște posedați. Dar, pentru a fi ajutați, un om cu o boală psihică trebuie să meargă într-o direcție, iar cel posedat în alta”.

Poziția Părintelui față de citirea exorcismelor asupra celor posedați este foarte lămuritoare. Când a fost întrebat dacă cei posedați sunt ajutați de exorcisme, dându-le un răspuns: „Depinde. Exorcismele ajută atunci când cei posedați sunt copii mici care n-au făcut niciun rău, care nu cunosc despre mărturisire, sau și-au pierdut în mare măsură mintea și nu se pot mărturisi. Dacă persoana posedată este cu mintea întreagă, aceasta trebuie întâi ajutat să vadă ce a greșit și cum a ajuns în această stare. Aceștia trebuie să se pocăiască, să se mărturisească și apoi, dacă e nevoie, să li se citească exorcismele. Căci s-ar putea să fie de ajuns doar citirea rugăciunilor de iertare pentru ca demonul să plece”. Vedem de aici câtă importanță acordă sfinții libertății omului, chiar și în aceste condiții critice. Oamenii care sunt chinuți de diavol trebuie să recurgă la rezerva lor de libertate până și în astfel de circumstanțe întunecate și dificile și să declare prin pocăință că se unesc în mod liber cu Hristos și se leapădă de Satana. Doar în cazurile în care această libertate nu mai poate fi exercitată Biserica purcede la citirea exorcismelor, a căror folosire cere însă înțelepciune și discernământ.

Continuare în pagina 2

Pr. Adrian MURG

PREDICA

Moartea, biruită de Înviere Duminica a XX-a după Rusalii

„În vremea aceea, S-a dus Iisus într-o cetate numită Nain și cu El împreună mergeau ucenicii Lui și multă mulțime. Iar când S-a apropiat de poarta cetății, iată scotea un mort, singurul copil al mamei sale, și ea era văduvă, și mulțime mare din cetate era cu ea. Și, văzând-o Domnul, I s-a făcut milă de ea și i-a zis: Nu plânge! Și apropiindu-Se, S-a atins de sicriu, iar cei ce-l duceau s-au oprit. Și a zis: Tinere, ție îți zic, scoală-te. Și s-a ridicat mortul și a început să vorbească, și l-a dat mamei lui. Și frică i-a cuprins pe toți și slăveau pe Dumnezeu, zicând: Prooroc mare s-a ridicat între noi și Dumnezeu a cercetat pe poporul Său.” (Luca 7, 11-16)

Gândul la moarte, ca despărțire a sufletului de trup, aduce în om un soi de tulburare și neliniște adâncă ce nu pot fi spulberate de nici un gând pur omenesc prin care omul își manifestă instinctul de supraviețuire sau dorința sa de a viețui cât mai mult și cât mai bine în limitele acestei viețuiri pământești. Confrunțarea cu moartea risipește rând pe rând și parcă înainte de a se naște toate iluziile pe care omul și le-a croit în toate vremurile și locurile despre felul în care ar putea găsi o fisură în această acaparare sufocantă a morții, prin care să poată respira și trăi viața ca viață și nu ca fugă de moarte. Neliniștea provocată de iminența morții aruncă în aer toată nădejdea pe care omul o are în materie, în știință, în cultură, în propria biologie, în așezarea socială sau politică, în frumusețea trupului, etc. nimic din cele omenești nu poate birui câtuși de puțin cumplitul frig pe care moartea îl revarsă în toate ungherele făpturii omenești. În fața morții omul este dezbrăcat de orice nădejde croită în și cu cele ale lumii. Singur omul nu poate mai mult decât au făcut cunoscuții văduvei din Nain, care, resemnați și îndurerăți, duceau să îngroape pe unicul fiu al maicii sale, și aceasta era văduvă, detaliu din care ne putem ușor da seama că durerea, deznădejdea, tulburarea, neliniștea, nesiguranta și dezorientarea atingeau cote maxime în sufletul celei care își îngropa fiul.

Pericopa evanghelică citită în această Duminică, a XX-a după Rusalii, relatează în prima parte biruința morții asupra omului, pentru ca în partea a doua să descrie felul în care moartea a fost supusă de prezența și lucrarea Dumnezeului Întrupat, Iisus Hristos. Deloc întâmplător, Mântuitorul, împreună cu ucenicii lui și mulțimea de oameni care îl urma, își face drum prin mica cetate Nain, tocmai atunci când moartea mai scotea un om din cetatea vieții. De data aceasta Mântuitorul nu mai cere mărturisire de credință, precum în cazul copilului lunatic când cere credința tatălui acestuia, nu mai provoacă prin dialog conștiința interlocutorului, precum în cazul femeii samarince de la fântâna lui Iacov, ci intervine direct, spontan, decisiv; oprește cortegiul din mers, adică oprește moartea din marșul ei triumfal prin firea umană, și începe să vorbească cu cel mort ca Unul care cunoștea toate dedesubturile prezenței și lucrării morții în firea umană. Poruncind tânărului să se scoale, El poruncește adâncului, celor dedesubt, locuințelor în care erau ținute sufletele morților până la Hristos, să elibereze sufletul celui tânăr pentru a se reuni cu trupul său, potolind întristarea maicii sale și trezind mare uimire în mulțimile de oameni care au văzut minunea.

Continuare în pagina 2

Pr. Ionel SCÂNTEIE

Din sumar

- ▶ Înaltpreasfințitul Arhiepiscop Timotei a conferențiat la Catedrala Veche din Arad pagina 3, *Marcel Tang*
- ▶ Deschiderea noului an universitar 2017-2018 la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Arad pagina 3, *Filip Albu*
- ▶ Știri pagina 4

Moartea, biruită de Înviere

Urmare din pagina 1

Această confruntare a Mântuitorului cu moartea este strict inițiativa Sa, pentru că omul, fiind supus ei prin căderea în păcat, nu mai putea să se organizeze cumva împotriva morții. Această sfidare a morții și a iadului este cu puțință doar la Dumnezeu. Dumnezeu, ca Cel în mâna Căruia sunt toate, și prin Care sunt toate, afară de păcat, atunci când poruncește, porunca Lui devine faptă, pentru că toate se supun Lui. Este foarte relevant în acest sens un pasaj din rugăciunea a 5-a ce se rostește la vecernia din Duminica Rusaliilor: „Stăpâne, Atotțiitorule, Dumnezeule al părinților și Doamne al milei, Făcătorule al neamului celui muritor și al celui nemuritor și a toată firea omenească, care se zidește și iarăși se strică; Zi-

ditorule al vieții și al morții, al trăirii celei de aici și al mutării celei de acolo; Cel ce măsoară anii celor vii și rânduiești ceasul morții; Care duci și scoți din iad; Cel ce legi întru neputință și dezlegi întru putere; Care tocmești cele de aici spre trebuință și orânduiești cu folos cele viitoare; Cel ce ai însuflețit cu nădejdea învierii pe cei vătămați cu boldul morții”. Această Duminică caută să deschidă privirea noastră duhovnicească înspre felul în care Dumnezeu se întâlnește cu moartea de care omul este stăpânit prin a lui voire; este povestea confruntării dintre Dumnezeu și moartea din om, confruntare al cărei punct culminant se desfășoară pe Cruce, Altarul de jertfă pe care și prin care Dumnezeu Întrupat, Mântuitorul Iisus Hristos, biruie mo-

artea în trupul Său cu biruință definitivă.

Hristos a primit în Sine moartea care a biruit în fiul văduvei din Nain și în toți oamenii până la El, a urmat calea ei, părelnic S-a supus ei, pentru a ajunge la cei pe care au murit de la Adam până la El, care erau ținuti în întunericul nevederii lui Dumnezeu, dar aceasta pentru ca biruința morții împotriva vieții să fie schimbată într-o definitivă biruință a vieții împotriva morții. Hristos a biruit din interior moartea în trupul Său în întâlnirea cu ea pe Cruce. De la Hristos moartea este cale spre bucuria unei mai depline comuniuni cu Dumnezeu și sfinții Săi în veșnica Împărăție a iubirii „Sfintei, Celei de o ființă, de viață Făcătoarei și Nedespărțitei Treimi”.

Sfântul Paisie Aghioritul, despre boală...

Urmare din pagina 1

Cuviosul Paisie îi muștra pe preoții care citeau exorcismele fără deosebire, chiar și asupra persoanelor care sufereau doar de boli fizice. Rostirea cuvintelor „Leși, duh necurat...” asupra unui creștin aflat în suferință trupească era socotită nepotrivită de Cuviosul Părinte, ca un afront adus demnității umane. El povestește un astfel de caz: „Mi-au adus un tânăr de douăzeci și cinci de ani, despre care ziceau că este posedat. I-am dat să bea apă sfințită și bietul băiat nu a reacționat defel. L-am întrebat pe tatăl său ce s-a întâmplat și de când este așa fiul său. El a răspuns că de la șase ani, când l-a văzut adus în magazin pe bunicul său ucis. Atunci am înțeles că, de fapt, bietul de el suferise o cădere nervoasă.”

Despre Sfântul Paisie se mai știe că, în timpul vieții sale, a arătat multă compasiune pentru cei posedați, care, simțea el, experimentau în viața lor suprema umilință și suferință. I-a primit întotdeauna pe aceștia cu răbdare și dragoste și îi sfătua pe preoți să-i trateze cu discreție și calm, fără să facă din rugăciunea pentru ei un spectacol public.

Din învățăturile Cuviosului Paisie înțelegem că Biserica are, totuși, un leac universal pe care îl recomandă tuturor: pocăința. De foarte multe ori, cei care solicită preoților citirea exorcismelor - unii fără să știe prea bine ce sunt acestea - au nevoie, de fapt, de pocăință. De o cercetare sinceră a propriei vieți, de recunoașterea greșelilor, de iertare, de împăcare cu Dumnezeu și oamenii, de deschidere față de lumina lui Hristos. „Căci tot ceea ce este descoperit lumină este”, ne spune Sfântul Apostol Pavel (Efeseni 5, 14). Desigur, e mai convenabilă găsirea unei cauze a suferinței în afara propriei persoane și recurgerea la remedii care nu ne angajează sufletește, nu ne pretind schimbarea vieții. Dar aceasta e o înșelare, și în ea s-ar putea să găsim ascunsă sămânța demonismului.

În seara zilei de 29 septembrie 2017 Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a conferențiat în sala de festivități a Parohiei Arad-Centru, în ciclul „Serile duhovnicești de la Catedrala Veche”. Tema aleasă s-a intitulat „Personalitatea providențială a Patriarhului Iustinian pentru mărturisirea și dăruirea Ortodoxiei românești în timpul regimului comunist (1948-1977)”, subiectul ales de Înaltpreasfinția Sa încadrându-se în tematica anului comemorativ, stabilit de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

Ca un preambul al conferinței, Înaltpreasfinția Sa a participat la slujba Vecerniei oficiată în biserica Catedralei Vechi din Arad, rugându-se împreună cu credincioșii prezenți, care în bună parte au participat la conferință.

Conferința Înaltpreasfinției Sale a fost un eveniment și un act de omagiere a vrednicului de pomenire Patriarh Iustinian Marina, aceasta datorându-se

legăturilor personale pe care cei doi ierarhi le-au avut în decursul timpului. Pe lângă partea istorică, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei a împărtășit auditorului experiențe personale avute cu Patriarhul Iustinian, prezentându-l pe acesta din perspectiva unui martor atât al evenimentelor din timpul patriarhatului său, cât și din poziția de membru al Sfântului Sinod condus de Patriarhul Iustinian. De remarcat că Înaltpreasfinția Sa, la momentul actual, este singurul ierarh dintre membrii Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, care a activat ca episcop sub cărmuirea Patriarhului Iustinian și că, împreună cu vrednicul de pomenire Mitropolit Nicolae Corneanu, a participat la funeraliile acestuia.

Chiar în deschiderea conferinței Înaltpreasfinția Sa a remarcat că expunerea din această seară o consideră o datorie de suflet pentru memoria Patriarhului Iustinian.

Extrem de emoționat, Înalt-

Înaltpreasfințitul Arhiepiscop Timotei a conferențiat la Catedrala Veche din Arad

preasfințitul Părinte Timotei a creionat personalitatea Patriarhului Iustinian începând cu sfârșitul vieții sale și readucând în memorie marile sale realizări în plan organizatoric și administrativ, ținând cont mai ales de vitregiile vremii în care și-a desfășurat activitatea. Mărturiile contemporanilor și ucenicilor Patriarhului Iustinian, precum Gala Galaction sau Valeriu Anania, au constituit puncte de referință în descrierea personalității vrednicului patriarh, pe care Înaltpreasfinția Sa le-a adus în fața auditoriului.

Legăturile patriarhului cu studenții, aprecierea de care se bu-

cura în rândurile lor, contribuția acestuia la reorganizarea și menținerea învățământului teologic, toate aceste aspecte au fost prezentate de Înaltpreasfinția Sa, multe din experiențe fiind legate de anii studenției Înaltpreasfinției Sale la Institutul Teologic din București.

Tot din experiențele Înaltpreasfinției Sale precum și a cunoscuților și colaboratorilor Patriarhului Iustinian, cu care Înaltpreasfinția Sa a intrat în contact sau a colaborat, a fost prezentată slujirea liturgică a patriarhului, deosebita atenție pe care o acorda fiecărui credincios și slujitor, excepționala sa calitate umană, atenția sa la

nevoile celorlalți, munca asiduă la birourile și administrația patriarhală, implicarea sa în mișcarea ecumenică precum și alte aspecte legate de viața și activitatea sa. Toate acestea au venit să întregască complexa personalitate a celui care a condus Biserica Ortodoxă Română vreme de aproape trei decenii.

Conferința din seara acestei zile este a douăzecea în seria „Serile duhovnicești de la Catedrala Veche”, inițiată și coordonată de Asociația ortodoxă „Calea Mântuirii”.

Marcel TANG

Deschiderea noului an universitar 2017-2018 la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Arad

În zilele de 30 septembrie și 2 octombrie 2017 au avut loc festivitățile dedicate începutului noului an universitar 2017-2018 pentru studenții și cadrele didactice ale Facultății de Teologie Ortodoxă „Iarion V. Felea” din cadrul Universității „Aurel Vlaicu” din Arad.

Astfel, în ziua de 30 septembrie, cu binecuvântarea și în prezența Înaltpreasfințitului Părinte dr. Timotei Sevcicu, Arhiepiscopul Aradului, a Preasfințitului Episcop vicar dr. Emilian Crișanul, a rectorilor Universităților arădene, a reprezentanților instituțiilor centrale și locale, prezenți în aula magna a Universității „Aurel Vlaicu”, a fost declarat deschis noul an universitar.

În cuvântul rostit cu acest prilej, ÎPS

Sa a amintit de legătura dintre Școală și Biserică, legătură întărită și de faptul că debutul anului universitar este apropiat ca timp de începutul anului bisericesc, această tradiție bisericească trimitând către momentul creației universului de către Dumnezeu: „Așa înțelegem faptul că întreg efortul întru cunoaștere, implicat profund în actul academic, trebuie pus sub binecuvântarea Celui de Sus, tocmai pentru ca acest demers gnoseologic să tindă mereu spre desăvârșire, încât omul se arată a fi aici în împreună lucrare cu Creatorul Însuși. Spre aceste înălțimi ne cheamă însuși patronul spiritual al acestei Universități, pionierul în ale aviației, Aurel Vlaicu”. În continuare, Înaltpreasfințitul Timotei a salu-

tat acest nou început, care dă speranțe frumoase pentru viitor, având în vedere performanțele demonstrate în trecut, atât pe plan național cât și internațional.

Ziua de luni, 2 octombrie a debutat cu oficierea Sfintei Liturghii în Catedrala Veche a orașului, din sobor făcând parte Preasfințitul Părinte dr. Emilian Crișanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Aradului și părinții profesori, alături de care s-au aflat studenții și ostenitorii instituției teologice arădene. La finalul slujbei, părintele decan, preotul profesor dr. Cristinel Ioja, a mulțumit Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Timotei, cât și Preasfințitului Părinte Emilian Crișanul, pentru binecuvântări și pentru întregul sprijin acordat școlii teologice, arătând că începutul noului an s-a făcut, pentru a 26-a oară, sub aus-

piciile Sfintei Liturghii, ceea ce arată că întreg corpul profesoral cât și studenții acestei facultăți se integrează în spiritul Tradiției Patristice, prin care suntem toți chemați al mărturisii pe Hristos și Evanghelia Sa într-o lume secularizată plină de provocări, fiind întru ascultare fiască față de ierarhia bisericească.

În încheiere, Preasfințitul Emilian a adresat cuvântul de binecuvântare din partea Înaltpreasfințitului Arhiepiscop Timotei, exprimându-și, la rândul său, bucuria și onoarea de a face parte din acest corp profesoral, îndemnându-i pe cei prezenți a-l lua ca model de mărturisire a lui Hristos, pe patronul spiritual al Facultății de Teologie din Arad, preotul martir Ilarion Felea.

Pr. Filip ALBU

Închisorile din România în timpul regimului comunist

Viața în închisorile comuniste din România este una de tristă amintire, omul ajungând adesea pe cele mai joase trepte existențiale cu puțință. Pe lângă pedepsirea infractorilor, misiune aproape uitată de către tortionarii închisorilor comuniste, în aceste locuri aveau loc fapte de nedescris, îndreptate adesea împotriva tuturor celor care aveau curajul să spună lucrurilor pe nume, fiind gata să moară pentru credința creștină strămoșească și neamul românesc.

Viața din închisorile comuniste a fost numită adesea „experiment”, deoarece scopul acesteia nu era atât pedepsirea și îndreptarea obiceiurilor rele, cât schimbarea minții potrivit dorinței tortionarilor. Închisoarea a ajuns astfel un instrument de dominație politică, aici ajungând toți aceia care se împotriveau, fizic sau verbal celor aflați la conducere (comuniștilor): clasa politică interbelică, oameni de cultură din elita intelectuală, preoți și credincioși de rând.

Perioada anilor 1945-1989 va rămâne, pentru totdeauna, o pagină neagră în istoria neamului românesc. Imediat ce a ajuns la conducere, Partidul Comunist a implementat și în România sistemul inuman de organizare al penitenciarelor din Rusia Sovietică. Pe scurt, acest sistem poate fi caracterizat astfel: o teroare sistematică, de factură fizică și psihică, îndreptată împotriva opozanților regimului politic. Alături de Direcția Generală a Penitenciarelor, care era însărcinată mai mult cu organizarea acestui domeniu social, hotărârile privind viața din închisoare, condițiile de trai și pedepsele aplicate, erau luate de comandanții din instituția respectivă (închisoare, colonie de muncă silnică), care erau ajutați de ofițeri politici, fideli îndeplinitori ai directivelor Partidului Comunist.

Închisorile comuniste erau de mai multe feluri, una mai înfiorătoare și mai inumană decât alta. Pentru mai multă teroare, deținuții erau mutați adesea, dintr-o închisoare, în alta. Închisorile comuniste erau împărțite pe mai multe categorii: de ancheta (Rahova),

de tranzit (Jilava numită „pântecele chitului” și Văcărești), pentru femei (Mărgineni și Miercurea Ciuc), pentru minori (Târgșor și Cluj), pentru bolnavi (Târgu Ocna numită „lumina din răni” și Văcărești), de munca silnică (Poarta Albă, Periprava, Salcia), de reeducare (Suceava numită „sâmburele reeducării”, Gherla numită „mpărăția morții”, Pitești unde a avut loc „răstignirea unei generații”), de exterminare (Aiud numită „cetatea morții”, Sighet, Râmnicu Sărat, Oradea).

În aceste închisori comuniste, condițiile de trai au fost de neimaginat, totul fiind gândit diabolic, astfel încât omul nici să nu moară, dar nici să poată trăi normal. Numai o minte diabolică putea pune la cale atâtea metode de a-l face pe om să supraviețuiască cu greu, fiind tot timpul la limita dintre viață și moarte. Cele mai întâlnite modalități de tortură, aplicate deținuților au fost următoarele: lovitură în părțile vulnerabile ale trupului; lovituri repetate aplicate tălpilor; loviri cu lopata și cu alte obiecte dure; pironirea în cuie; strivirea degetelor și scoaterea unghiilor; smulgerea părului din cap; arderea cu foc a anumitor părți ale trupului; adâncirea rănilor și presărarea lor cu sare; obligația de a mânca lucruri cât mai murdare.

În lagărele de muncă silnică era folosită muncirea deținuților până la leșin, însoțită cu batjocuri și pedepse suplimentare, condițiile de aici fiind printre cele mai inumane, alături de cele din închisorile de reeducare și exterminare. În anul 1950, în lagărele de muncă silnică erau chinuți și munciți în jur de 80.000 de deținuți, dintre care 40.000 numai la Canalul Dunăre-Marea Neagră. Deținuții erau obligați să muncească până la epuizare, din ce în ce mai mult, în baza unei alimentații care adesea lipsea. În închisorile comuniste deținuții erau supuși celor mai inumane condiții de detenție: erau înfometăți, nu aveau voie să stea jos, erau obligați să meargă încontinuu prin celulă, dormeau pe jos, pe rogojine sau pe scânduri, în celule reci și, uneori, lipsite de lumină. Deținuții

erau aproape lipsiți de asistență medicală, bolile și suferințele lor trupești fiind cercetate adesea numai de Bunul Dumnezeu. Suprapopularea celulelor era o metodă de maltratare psihică și fizică des întâlnită în închisorile comuniste. Astfel, condamnații erau înghesuiți în celule, în așa măsură încât adesea se ajungea la imposibilitatea de a sta așezat. Spre exemplu, la închisoarea Jilava, într-o celulă în care puteau locui normal doar 40 de deținuți, au fost înghesuiți 300 de oameni. Aerul din cameră devenea imediat insuficient și insuportabil, motiv pentru care deținuții veneau, pe rând, în dreptul ușii, pentru a inspira pe sub toc.

Foamea era însă cea mai puternică metodă de tortură aplicată deținuților, parcă mai dureroasă decât orice bătaie și umilire. Când deținutul nu era pedepsit suplimentar, prin oprirea rației zilnice de mâncare, acesta primea o masă care conținea 500-1.000 de calorii. Alimentele folosite în închisori erau, adesea, produsele care nu se vindeau în magazinele comuniste: arpacăș, orz, varză, dovleci, gulii, cartofi, carnea nu exista în regimul alimentar din închisorile politice, iar când aceasta era prezentă, ea consta mai ales din rămășițe luate de la măcelării. În perioada celor aproape 45 de ani de teroare comunistă (1945-1989), România a devenit o țară a crimei organizate, a camerelor de tortură, a temnițelor și lagărelor de exterminare. În tot acest timp, un popor întreg a trăit în spaimă, în umilință, minciună și delațune. Pentru a ascunde și a șterge urmele Genocidului roșu, securitatea, miliția și justiția comunistă au început încă din anul 1969, o vastă operațiune de selectare și distrugere a arhivelor proprii, precum și de falsificare a unor date și documente importante. Din numărul de deținuți politici, circa 15-20% au fost uciși prin împușcare sau exterminați în închisori ori lagăre de muncă forțată. Conform Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului în România, în timpul regimului comunist, în România au existat 44 de penitenciare principale și 72 de lagăre de

muncă forțată destinate deținuților politici în care au pățimit peste 3 milioane de români dintre care 800.000 de oameni au murit.

Ceea ce s-a petrecut în închisorile comuniste reprezintă o pagină de istorie care încă nu se învață în școli, și care este abia în curs de cercetare și de sistematizare a informațiilor. Azi, când se întrevide riscul unui cult al corporalității hedoniste, când societatea nu mai este nici socialistă, nici comunistă, ci consumistă, mărturisitorii temnițelor comuniste ne pot fi călăuze spre esențe. Agresiunea asupra persoanei umane nu se mai face prin teroare și crimă, ci prin plăcerea senzuală, vicleană, perfidă și la fel de (dacă nu și mai) distructivă pentru suflet. Comunismul, ca încercare la care a fost supus creștinismul, a demonstrat că omul nu se poate salva altfel decât prin credință. Cu alte cuvinte, fără rugăciune, fără milă și dragoste față de celălalt, fără efortul permanent de a intra în legătură cu Dumnezeu, omul supus experienței comuniste și, îndeosebi, celei din închisoarea comunistă, riscă să se dezintegreze ca persoană umană.

În concluzie, a vorbi despre dimensiunea spirituală a universului carceral al României comuniste este o necesitate morală. Mărturisitorii, martirii și mucenicii temnițelor comuniste trebuie să funcționeze pentru noi, cei de astăzi ca modele, ca repere morale, în caz contrar cunoașterea experienței lor ar rămâne doar la nivel rațional și atât. Este necesar să ne-o asumăm efectiv înțelegând că ancorarea în Dumnezeu a fost singura soluție viabilă atunci și ea este și astăzi o salvare autentică a unității noastre ființiale ca persoane și ca neam. Soluție unică, veșnică, imbatabilă, ancorarea noastră în Dumnezeu, respectarea grilei morale creștine a fost și este barca de salvare din decăderea morală și spirituală a perioadei comuniste care se resimte și astăzi, dar și din nebunia disonantă și grăbită a lumii noastre, postmoderne, contemporane.

Pr. Bogdan-Ioan TOD

ȘTIRI

Conferința de toamnă a preoților din Protopopiatul Arad

În ziua de 3 octombrie 2017 s-au desfășurat lucrările conferinței de toamnă a preoților din protopopiatul Arad. Programul a debutat, în Catedrala veche a Aradului, cu săvârșirea Tedeum-ului, oficiat de către Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Aradului, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi.

În continuare, lucrările conferinței s-au desfășurat în aula Facultății de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea”. În deschidere, preonoratul părinte Flavius Petcuț, protopopul Aradului, a salutat prezența ierarhilor la lucrările acestei conferințe, precum și prezența preacucernicilor părinți din parohiile protopopiatului, evidențiind acest bun prilej de a dezbate împreună temele de cercetare propuse de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române pentru aceste întruniri. În același cuvânt, părintele protopop a reliefat câteva coordonate ale tematicii anului comemorativ prin care suntem invitați „să dăm răspuns tuturor acelor care ne reproșează o anume frenezie întru construirea de biserică, prin aceea că toate acestea sunt roadele jertfei acelor martiri, încât toată țara noastră e ca un mare antimis plin cu moaște”.

În cuvântul său, Înaltpreasfințitul Arhiepiscop Timotei a evocat figura providențială a Preafericitului Părinte Patriarh Iustinian Marina „întru întărirea sau consolidarea statutului Bisericii Ortodoxe Române atât în plan legislativ, cât și în ceea ce privește administrarea ei, având știința alegerii căilor celor mai bune pentru apărarea și promovarea Bisericii atât în țară cât și peste hotare, prin relațiile ecumenice. De aceea, vremea Patriarhului Iustinian și a atitudinii sale ne poate aduce multă învățătură pentru vremurile pe care le trăim acum, fiind cu recunoștință față de personalitatea acestuia, acum când se împlinesc patru decenii de la trecerea sa la cele veșnice”.

Conferința dedicată personalității Patriarhului Iustinian a fost susținută de către preacucernicul părinte Nicolae Rădulescu, de la parohia Sântana II. Printre coreferenți s-au numărat preacucernicii părinți: Ungur Petrică (parohia Felnac), care a evidențiat câteva date statistice și chipuri istorice referitoare la jertfele preoților și credincioșilor ortodocși în temnițele comuniste; Mândra Dan (parohia Fântânele) care a evocat figura părintelui Iustin Pârnu; Ștefan Horea (parohia Secușiu) care a evocat figura părintelui arădean Tudor Demian.

În scurte intervenții, părinții pensionari, Arhid. Iov Orădan și Emil Roman, au evocat momentul târnosirii

bisericii parohiale cu hramul Adormirii Maicii Domnului, săvârșită de către Patriarhul Iustinian în anul 1967, precum și alte mărturii interesante legate de momente ale păstoririi acestuia.

În continuare, părintele decan, profesorul Cristinel Ioja, a intervenit cu o subliniere prin care a evidențiat lucrarea lui Dumnezeu în istoria poporului român, atât prin cei întemnițați, cât și prin cei care au rămas „afară”, cum a fost și patriarhul Iustinian, ferindu-se astfel de pericolul ideologizării discursului.

Părintele vicar administrativ, Arhimadrit Teofan Mada, a adus mărturia bucuriei prezenței chipului Patriarhului Iustinian în multe imagini care se regăsesc în mari centre ale bisericilor europene, ceea ce dă mărturie despre lucrarea sa ecumenică.

Trecerea la cele veșnice a părintelui Ilie Ciocan (parohia Batania, Ungaria), prohodit în după-amiaza aceleiași zile, a fost marcată cu intonarea imnului Cu Sfinții odihnește... de către cei prezenți, pentru cel care le-a fost coleg de slujire pe vremea când credincioșii din Ungaria se aflau sub jurisdicția eparhiei Aradului.

Invitat fiind la cuvânt, Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul și-a manifestat bucuria de a fi prezent în mijlocul preoților, adresându-le primul său salut ca Episcop vicar preoților din Protopopiatul Arad. În relație cu cele prezentate anterior, Preasfinția sa a adus mărturia apropierei de locurile în care a trăit și slujit Patriarhul Iustinian, din care a putut observa personalitatea acestuia. Felicitându-i pe referenți, Preasfinția Sa i-a îndemnat pe preoții prezenți să fie cu luare aminte la mărturisirea lor de astăzi, căutând să se îngrijească, cu atenție, atât de familiile lor cât și de toți parohienii, invitându-i la o implicare mai mare în ceea ce privește educația copiilor, de care depinde viitorul parohiilor, al protopopiatelor și al eparhiei, încredințându-i de toată dragostea și slujirea sa, spre întărirea Bisericii lui Hristos și a neamului nostru.

Prezență arhierescă la evenimentul organizat în Parohia Hunedoara Timișană

În după amiaza zilei de duminică, 1 octombrie 2017, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a participat ca invitat de onoare la evenimentul organizat în Parohia Hunedoara Timișană de către preotul Valentin Goronea cu prilejul Zilei Internaționale a Persoanelor Vârstnice. Chiriarhul a fost întâmpinat în fața bisericii de către un sobor de preoți și de numeroși credincioși îmbrăcați în straie populare.

Inițiativa acestei întruniri a aparținut preotului paroh care a dorit să fie mai aproape de persoanele vârstnice în această zi dedicată în mod special lor.

Înaltpreasfințitul Părinte Timotei a săvârșit în biserică parohială o slujbă de Te deum de mulțumire pentru cei care reprezintă majoritatea populației în această

parohie, așteptând ca și cei tineri, ca fii ai satului, să țină mereu legătura cu vatra străbună.

Cu acest prilej, Înaltpreasfinția Sa a adresat celor prezenți un cuvânt părintesc despre „O treaptă a virtuții” (cu referire la citirile scripturistice ale duminicii: 2 Cor. 11; 12 și Luca 6), adică a dragostei creștine și anume iubirea pentru vrăjmași ce se câștigă prin răspunsul sincer la iubirea desăvârșită a lui Dumnezeu față de om și a acestuia față de semeni și pentru sine, Fecioara Maria și sfinții (așa cum dovedește hramul Sf. M. Mc. Gheorghe și duminica 1 octombrie sărbătorind Acoperământul Maicii Domnului), fiind pilduitori prin grija pentru propășirea în tot binele și mântuirea lumii.

În încheiere Înaltpreasfințitul Părinte Timotei l-a felicitat pe părintele paroh pentru organizarea acestui eveniment și le-a dorit sănătate și bună sporire întru toate tuturor vârstnicilor prezenți.

Sfințirea bisericii parohiale din Parohia Mâsca

Duminică, 1 octombrie 2017, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a poposit în mijlocul credincioșilor din Parohia Mâsca, Protopopiatul Lipova, unde a fost întâmpinat în fața bisericii de către preotul paroh Mihai Radeș, preoții din vecinătate și mulțimea de credincioși. Cu acest prilej, Chiriarhul a săvârșit slujba de sfințire a lucrărilor de renovare efectuate la sfântul lăcaș. După aceasta, Înaltpreasfinția Sa, înconjurat de un sobor de preoți a săvârșit Sfânta Liturghie în biserică parohială cu hramul „Adormirea Maicii Domnului”. Din sobor au făcut parte arhid. Tiberiu Ardelean, inspector bisericesc și pr. Mircea Șirian, secretar al Protopopiatului Lipova.

La momentul rânduit, Înaltpreasfinția Sa a vorbit credincioșilor prezenți sub titlul „Întru adormire lumea nu ai părăsit...”, făcând legătura între hramul bisericii și ziua înnoirii ei prin lucrările împlinite aici (adică Acoperământul maicii Domnului), Preasfânta Născătoare de Dumnezeu veghind neîncetat asupra obștei care păstrează rânduieli binecuvântate de la vrednici înaintași, transmițându-le cu fidelitate generațiilor următoare, întru bucuria împărtășirii din darurile sfinte cu care este răsplătită cinstirea Aceleia ce a adus lumii pe Mântuitorul spre viața veșniciei, în care stăpânește dragostea desăvârșită pe care fiecare creștin se silește să o dobândească, a subliniat Înaltpreasfințitul Părinte Timotei.

La finalul Sfintei Liturghii, în semn de apreciere pentru implicarea deosebită în lucrările de înfrumusețare a bisericii, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei l-a hirotesit întru iconom pe preotul paroh Mihai Radeș.

(Știrile au fost preluate de pe site-ul episcopiaaradului.ro)

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte de onoare: ÎPS. Dr. TIMOTEI SEVICIU, Arhiepiscop al Aradului
Redactori coordonatori: Pr. IOAN TULCAN, Pr. CRISTINEL IOJA
Secretari de redacție: Pr. ADRIAN MURG, Pr. CAIUS CUȚARU
Administrație: Pr. FILIPALBU, Pr. LUCIAN FARCAȘIU

Articolele și corespondența se trimit pe adresa redacției:

Str. Academia Teologică, nr. 9, Arad
Tel/Fax: 0257-285.855, calea.mantuirii@yahoo.com
Tipărit la Poudique srl Arad.
ISSN: 1582-1951; Preț: 1 leu
Costul unui abonament este de 50 lei anual.